

Rapport fra styremøte i Konferansen i europeiske kirker 30. mai–2. juni 2017

v/Andreas Henriksen Aarflot

Styret i Konferansen av europeiske kirker (KEK) hadde sitt halvårslige styremøte 30. mai–2. juni 2017 i Beograd i Serbia. I forbindelse med møtet ble det også arrangert en ekskursjon til Novi Sad, hvor KEKs generalforsamling blir arrangert neste år.

Møte med Den serbiske patriarken

I rammen av møtet ble styret invitert til audiens hos Den serbisk-ortodokse patriarken. Vi ble godt mottatt, og patriarken ønsket oss velkommen til å holde generalforsamlingen i Serbia og ga uttrykk for støtte til samarbeidet med KEK. Patriarken ga også uttrykk for at han håper at KEKs generalforsamling kan komme med en uttalelse om å bevare den kristne kulturarven i Kosovo. Det ligger mange viktige historiske klostre og kirker knyttet til Den serbisk-ortodokse kirke i Kosovo.

Presidentens rapport

Presidenten i KEK, biskop Christopher Hill fra Den engelske kirke, pleier å avlegge en rapport til styret om presidentskapets arbeid og viktige momenter han vil trekke frem i KEKs arbeid. Han trakk blant annet frem følgende:

- Den russisk-ortodokse kirke har siden 2008 suspendert medlemskapet sitt i KEK – tilsynelatende på grunn av at KEK ikke ville ta opp en ortodoks medlemskirke i Estland under Moskvapatriarkatet, selv om KEK tok opp en ortodoks medlemskirke under Det økumeniske patriarkatet. Presidentskapet har besluttet å besøke Estland i august 2017 for å møte de to ortodokse jurisdiksjonene. Møtet kombineres med et møte med estiske myndigheter, som dette halvåret har formannskapet i EU.
- Møtet i felleskomiteen mellom KEK og CCEE – De katolske bispekonferansers fellesråd – i januar 2017 ble av presidenten og andre deltakere fra KEK opplevd som skuffende. Det planlagte møtet i 2016 ble utsatt til 2017. I 2017 ble møtet veldig kort, og de fleste (men ikke alle) av de romersk-katolske medlemmene virket lite interessert i å jobbe aktivt sammen med KEK. I samtalen i etterkant fastholdt KEK-styret at det er viktig å videreføre de formelle båndene mellom KEK og de romersk-katolske partnerne våre. Samarbeidet med COMECE – Commission of the Bishops' Conferences of the European Community – er på den annen side veldig godt.

Generalsekretærens rapport

I generalsekretær Fr. Heikki Huttunens rapport orienterte han blant annet om følgende:

- Generalsekretæren hadde besøkt Moskvapatriarkatet i Moskva og blitt varmt mottatt der. Moskvapatriarkatet understreket at *det estiske spørsmålet* må løses dersom de skal reaktivere sitt medlemskap i KEK.
- KEK har et utviklingspotensiale når det gjelder kontakten og kommunikasjonen med de mange små medlemskirkene i KEK.
- KEK følger utviklingen av The European Christian Convention, uten at det er tatt stilling til om KEK vil ta del i dette initiativet. KEK-styret vil ta stilling til spørsmålet på neste møte.
- KEK planlegger høsten 2017 å arrangere en kommunikasjonskonferanse. Medarbeidere i Kirkerådets kommunikasjonsavdeling vil delta på denne fra Den norske kirke.
- KEK har vært med på å arrangere Global Ecumenical and Theological Institute (GETI'17) i Berlin.
- Den tematiske referansegruppen for fred og forsoning arbeider med et dokument om *The Role of Religion in Peace and Conflict*.
- Den tematiske referansegruppen for ekklesiologi og teologi arbeider med et forslag om å etablere et *Network of European Mission Studies*
- Den tematiske referansegruppen for økonomiske og sosiale spørsmål arbeider med et spørsmål om sosial ulikhet i Europa, med sikte på å bidra med et ressursdokument til generalforsamlingen.
- KEK har invitert ungdom fra den serbiske minoriteten i Kroatia og fra den kroatisk minoriteten i Serbia til en dialog i Brussel, som var et veldig vellykket forsoningsprosjekt.
- KEK samarbeider med CCME om en menneskerettighetssommerskole knyttet til migrasjon i Palermo i juli 2017.

Forberedelser til generalforsamlingen i 2018

Som kjent blir KEKs generalforsamling avholdt i Novi Sad i Serbia 31. mai-6. juni 2018 med temaet *You shall be my witnesses* (Acts 1:7-8) med undertitlene *Witness, Justice and Hospitality*.

Som en forberedelse til generalforsamlingen har det blitt og blir det arrangert regionale konsultasjoner basert på det tidligere utsendte dokumentet om *The Future of Europe*. Det har blitt arrangert en nordisk-baltisk konsultasjon i Reykjavik i mars 2017, en konsultasjon på de britiske øyer, og det planlegges konsultasjoner i Tsjekkia og Hellas. Styret vedtok å be en liten redaksjonsgruppe om å oppsummere resultatet av konsultasjonsprosessen og foreslå en kirkelig visjon for Europas fremtid.

KEK-styret godkjente et foreløpig budsjett for generalforsamlingen. Grunnfinansieringen er betryggende. Det jobbes også med å få støtte fra serbiske myndigheter og enkelte av de større medlemskirkene. Det har blant annet blitt sendt en søknad til Den norske kirke på kr 200 000,- som støtte til avholdelsen av Youth Pre-Assembly.

Styret tok også stilling til en rekke detaljer knyttet til forberedelsene til generalforsamlingen, etter forslag fra forberedelseskomiteen for generalforsamlingen.

Konstitusjonelle spørsmål

Generalforsamlingen i Budapest i 2013 vedtok en ny konstitusjon for Konferansen av europeiske kirker. Det ble samtidig vedtatt at hovedkontoret i Genève skulle legges ned og det meste av KEKs virksomheten skulle samles i Brussel. KEK-styret fikk derfor fullmakt til å gjøre de endringer og bare de endringer i konstitusjonen som var nødvendige for å tilpasse seg belgisk lovgivning. Det ble gjort endringer i konstitusjonen i desember 2014. En av de største endringene fulgte et krav etter belgisk foreningsrett om at generalforsamlingen i internasjonale NGO-er årlig må godkjenne regnskap og budsjett. Dette ble søkt løst gjennom å etablere muligheten for at generalforsamlingen kan foreta skriftlig saksbehandling. Prosessen med de aktuelle endringene ble koordinert av tidligere generalsekretær, men av ulike grunner ble ikke den nye konstitusjonen oversatt fra fransk til engelsk før i 2017.

Under forberedelsene av generalforsamlingen, da det forelå en engelsk oversettelse av konstitusjonen, ble det klart at det i prosessen hadde skjedd noen feil eller blitt foretatt noen endringer som gikk ut over mandatet styret hadde fått. Noen feil skjedde i forbindelse med oversettelsen fra den opprinnelige engelske versjonen fra Budapest til en fransk versjon i konstitusjonen. Det har også blitt klart at bestemmelsen om skriftlig saksbehandling i generalforsamlingen har gjort at konstitusjonen har blitt inkohærent eller usammenhengende, da det er flere enkeltbestemmelser som forutsetter at generalforsamlingen avholdes hvert femte år, slik Budapest-generalforsamlingen hadde vedtatt.

Dr.jur. Patrick Schnabel fra Den evangeliske kirke i Tyskland og undertegnede, som har blitt bedt om å fungere som juridiske rådgivere for generalforsamlingen, hadde forberedt et dokument til møtet som sammenlignet de ulike versjonene av konstitusjonen og viste noen av utfordringene. KEK-styret vedtok å be presidentskapet – i samråd med de juridiske rådgiverne og en belgisk advokat med spesialisering i foreningsrett – om å se på bestemmelsene for å vurdere om en skal fremme forslag om endringer til generalforsamlingen i Novi Sad. Ettersom de to siste generalforsamlingene har handlet om konstitusjonelle debatter og i liten grad om det programatiske arbeidet i KEK, er det lite ønskelig å måtte behandle endringer i konstitusjonen igjen. Utfordringen er at det er såpass mange feil og mangler ved den gjeldende konstitusjonen at undertegnede ikke kan se at det er mulig å komme unna at generalforsamlingen må «rette opp» noen feil i Novi Sad. Undertegnede er ikke den eneste som har denne oppfatningen. Det vil i så fall være mest aktuelt å legge frem kun de endringer som er nødvendige for å «rette opp» det som er nødvendig, uten å gjenåpne tidligere strukturdiskusjoner som ble landet på generalforsamlingen i Budapest. Styret vil vurdere spørsmålet på sitt neste møte i november. I mellomtiden inngår undertegnede i en liten arbeidsgruppe som jobber videre med spørsmålene.

Samarbeid mellom KEK og CCME

Generalsekretærene i KEK og CCME la frem et forslag til en samarbeidsavtale for neste periode. KEK-styret ønsket velkommen den betydelige forbedringen som hadde skjedd i samarbeidet mellom KEK og CCME siden forrige samarbeidsavtale ble vedtatt i 2014 og ba generalsekretærene fremme en ny versjon av samarbeidsavtalen med et nytt kapittel om de strukturelle alternativene som har blitt eller kunne ha blitt vurdert til neste møte.

Finanser

KEK-styret godkjente regnskapet for 2016. Det har vært mulig å sette av € 569.000 til generalforsamlingen hittil, hvilket er ganske bra. Ved en administrativ inkurie ble ikke kravet om medlemsavgift sendt til medlemskirkene i 2016, med den konsekvens at det var en del medlemskirker som ikke betalte.

Neste møte

Neste møte i styret blir 21.-25. november 2017, inkludert et seminar om *Reformation and the making of Ecclesial Identities*.

Oslo, 6. september 2017

Andreas H. Aarflot